

GRØN OMSTILLING

EUC SJÆLLANDS ARBEJDE MED VERDENSMÅLENE

VERDENSMÅL

for bæredygtig udvikling

EUC SJÆLLANDS STRATEGI FOR BÆREDYGTIGHED

BÆREDYGTIG SKOLE

På EUC Sjælland er bæredygtighed et spørgsmål om godt håndværk. Godt håndværk handler om at løse den enkelte opgave med brug af de rette materialer, det rette værktøj og den rette metode, uanset om du er håndværker, underviser, TAP eller leder. Det gøres bedst, hvis resultatet bliver miljømæssigt, socialt og økonomisk bæredygtigt for alle parter.

EUC Sjælland er en bæredygtig skole og en skole, hvor det er et godt sted at være og et godt sted at lære. Bestyrelsen har valgt at udvide EUC Sjællands strategiske mål, så de også omfatter bæredygtighed.

MÅLFORMULERING

Vi vil sikre, at der i skolens daglige virke tages stilling til, om de valgte løsninger er bæredygtige.

Vi vil sikre, at bæredygtighed bliver en naturlig og integreret del af det at lære og arbejde på EUC Sjælland.

RESULTATMÅL

- 1. At blive en UNESCO certificeret skole
- 2. 75% af alle adspurgte elever og medarbejdere er bekendt med FN's verdensmål
- 3. Der er udviklet minimum ét valgfag i bæredygtighed

INDSATSOMRÅDER

- FN's verdensmålsråd/udvalg
- Synliggørelse af handlinger og resultater
- Bæredygtigt EUX

VISION

EUC Sjællands vision er at blive en UNESCO certificeret skole. Den bæredygtige profil udgør et fælles fundament for skolens brugere og understøtter elever og kursisters evne til at tænke kritisk, innovere og arbejde for grønnere løsninger til gavn for det omgivende samfund. Det skal ske i tæt samarbejde med erhvervslivet og vidensorganisationer lokalt, nationalt som internationalt.

For at blive en UNESCO certificeret skole udvikler vi en handleplan, hvor vi implementerer FN's verdensmål på vores uddannelser og i driften af skolen.

På EUD er det oplagt at inddrage verdensmål i undervisningen på GF1, hvor eleverne skal arbejde med arbejdspladskultur, samfund og sundhed. Det er desuden et ønske at udvalgte uddannelser udvikler et valgfag til GF2, der inddrager bæredygtighed og arbejdet med FN's verdensmål.

På HTX er studieområdet et oplagt omdrejningspunkt for arbejdet med verdensmål. Her skal eleverne arbejde med: Arbejdsmiljø, bæredygtighed, sundhed og velfærd, videnskab og teknologi, demokrati og medborgerskab, digitalisering, design og meget mere.

På EUD, EUX og HTX undervises der i faget Teknologi, hvor det er nærliggende at arbejde med eksempelvis de miljømæssige konsekvenser af en produktion, samt hvordan man sikrer et godt arbejdsmiljø.

I vores arbejde med bæredygtighed kan der arbejdes teoretisk såvel som praktisk med opgaver, dvs. at der lægges vægt på, at vi sætter innovation og kreativitet i spil; det kunne være alt lige fra at udvikle klimavenlige måltider i kantinen til skabe energirigtige løsninger.

GRØN OMSTILLING

Organisationen afholdte i oktober en workshop om bæredygtighed for ledere og medarbejderrepræsentanter for at sikre den bedst mulige grønne omstilling af EUC Sjælland. Workshoppen var faciliteret af direktør John Norman, vicedirektør Thomas Ter-Borch og kaospilot og markedsøkonom Sara Øllgaard, der også er certificeret i at vejlede virksomheder i bæredygtighed.

Verdensmål som vejviser

John indledte workshoppen med at sætte fokus på EUC Sjællands sigte med omstillingen og understregede således at:

"Som meningsdannende institution er vi forpligtede til at bidrage til en bæredygtig samfundsudvikling. Det er et ansvar vi tager alvorligt og for at få yderligere fokus på opgaven udarbejdes bæredygtighed nu i skolens strategiarbejde," fortalte John Norman og uddybede:

"Vi ønsker med iværksættelsen af dette arbejde at FN's verdensmål bliver et fælles fundament for skolens brugere, og at arbejdet med verdensmålene understøtter EUC Sjællands medarbejdere, elever og kursister i at tænke kritisk, innovere og arbejde for flere bæredygtige løsninger."

Den grønne værktøjskasse

Sara Øllgaard introducerede ikke én, men mange muligheder for bæredygtige forretningsstrategier - og i den værktøjskasse ligger både de nye cirkulære forretningsmodeller, Grønne Certificeringer og CSR-strategier. Mange af de tanker og idéer blev vendt både som praktiske øvelser og teoretisk viden på dagens workshop.

Uddannelsernes overordnede formål

Thomas holdte et oplæg, der havde fokus på uddannelsernes overordnede mål, og hvordan de 17 verdensmål skal implementeres med det sigte at eleverne vil stå stærkere og få flere kompetencer fremadrettet.

"Når vi til hverdag arbejder med uddannelsernes indhold og mål, er der altid risiko for at vi glemmer uddannelsernes overordnede formål. Her mener jeg at verdensmålene kan hjælpe os. Vi skal nødvendigvis skabe dygtige faglærte og gymnasieelever, der har de bedste kompetencer. Det er dog ikke tilstrækkeligt, at eleverne får gode karakterer og faglige kompetencer. Det er også et krav, at vi danner eleverne. De skal virke i et demokratisk samfund, være innovative, kreative og have en viden om miljø.

Her mener jeg, at verdensmålene kan spille en vigtig rolle i undervisningen," siger Thomas Ter-Borch.

HVAD ER FN'S VERDENSMÅL FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING?

FN'S VERDENSMÅL BESTÅR AF 17 MÅL OG 169 DELMÅL OG ER TIL DATO DEN MEST AMBITIØSE GLOBALE UDVIKLINGSORDEN

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget af verdens stats- og regeringsledere på FN topmødet i New York den 25. september 2015. Det markerede en hidtil uset ambitiøs og transformativ udviklingsdagsorden. Målene trådte i kraft den 1. januar 2016 og skal frem til 2030 sætte os kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på.

17 VERDENSMÅL

Verdensmålene udgør 17 konkrete mål og 169 delmål, som forpligter alle FN's 193 medlemslande til helt at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere uligheder, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og mere bæredygtig økonomisk vækst. De fokuserer ligeledes på at fremme fred og sikkerhed og stærke institutioner og på at styrke internationale partnerskaber.

Den nye dagsorden anerkender således, at social, økonomisk og miljømæssig udvikling, fred, sikkerhed og internationalt samarbejde er tæt forbundne, og at det kræver en integreret indsats at opnå holdbare udviklingsresultater.

Kilde: <https://www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene>

FRISØRELEVER FORTOLKER FN'S VERDENSMÅL

Skabertrang og fantasi sprudlede da EUC Sjællands frisørelever havde bæredygtighed på skoleskemaet. De fik alle opgaven at fortolke temaet bæredygtighed og sætte deres faglighed i spil i forhold til FN's verdensmål. Eleverne var inddelt i fire teams, der hver har skabt deres bud på et af de 17 verdensmål gennem kostume, make-up og frisure.

LIVET I HAVET

"Jeg er billedet på havet. Den blå kjole jeg selv har lavet repræsenterer havet og de mange ting, der fanges og flyder i det som plastik. Mit hår er bølget som et bølgende hav. Så er der flot blå øjenskygge og en masse glimmer. For os er det vigtigt at vise, at vi skal passe på havet. Da jeg begyndte at læse om havet, var det meget mere omfattende end forurening. Der er f.eks. overfiskeri og koralrev, der bliver ødelagt."

Gruppe: Gaia og Malene

LIGESTILLING MELLEML KØN

"Vi har illustreret ligestilling. Det overordnet budskab er at nedbryde fordomme og vise, at vi allesammen bare er mennesker og er lige. Vi har i midten et menneske, der har begge køn, som både er mand og kvinde. Til højre en feminin mand og til venstre en maskulin kvinde. Det er for at bryde med de gængse forestillinger om og opfattelser af køn. Vi nuancerer mennesket. Pengene symboliserer ligeløn på tværs af køn."

Gruppe: Rasmus, Anna, Mussi og Katrine

LIVET PÅ LAND

"Vores budskab er at vi skal bevare naturen. For os har det været rigtig sjovt at lave noget med naturen og de efterårsfarver, der er lige nu. Vi har været ude og samle materialerne i en skov - og det er kun de nedfaldne blade, vi har taget. På den måde illustrerer vi, at vi bevarer træerne, planterne og naturen ved at genbruge de overskydende materialer og skabe noget ud af dem.

Vi viser, naturen er kommet for at blive og alle de smukke ting, der findes i den."

Gruppe: Amalie, Stephania og Kia.

LIVET I HAVET

“Vi har skabt en fisk, der på samme tid er et menneske og sat fokus på forurening med plastik i verdenshavene. Spiser du fisk og skaldyr, indtager du mikroskopiske plaststykker, som havdyrene har spist før dig. Vi er derfor en del af hinanden. Kjolen er skabt af genanvendeligt plastik, på den måde signalerer vi, at bæredygtighed kræver materialer, der kan genbruges.”

Gruppe: Nanna, Frederikke, Anna og Rebecca

SVENDEPRØVER & BÆREDYGTIGT BYGGERI

Det dufter af træ og summer af liv på EUC Sjælland i Skolegade (den gamle håndværkerskole), hvor godt 39 tømrere har arbejdet intenst med deres svendeprøve. De er netop nu ved få bedømt deres opgaver af skuemestrene.

En af de mange unge tømrere er Victor Dabelsteen, 23 år. Han venter spændt på at få den endelige bedømmelse af opgaven.

"Jeg er meget spændt lige nu. Jeg synes heldigvis at opgaven var nemmere, end jeg forventede. Det er en dejlig skole, og lærerne er flinke. Det allerbedste ved at være tømrer er at være kreativ. Det er meget vigtigt at have den evne som håndværker. At vide hvordan man sætter ting sammen, både så byggeriet overholder lovkrav og ser pænt ud, så kunden bliver glad for arbejdet," fortæller Victor, der får ros af skuemestrene og kan ånde lettet op.

Fokus på bæredygtigt byggeri

Bæredygtighed er på skoleskemaet for mange elever i hele landet for at øge forståelse for klimaforandringer og biodiversitet. Også på EUC Sjælland har man fokus på, hvordan bæredygtighed og håndværk kan gå hånd i hånd.

"Vi går op bæredygtighed i byggeriet i dag. Det har faktisk været et krav, at vi til denne svendeprøve bruger mindst et stykke genbrugstræ. Man gør byggeri bæredygtigt ved at tage materialer fra et andet byggeri eller nedrivning, så de kan bruges igen. Man genbruger materialer for at få mindre spild. Jeg synes, det er rigtigt fornuftigt, og materialerne er slet ikke anderledes at arbejde med," fortæller Victor.

Magnus Krogh, 21 år, har lige været oppe til sin prøve. Han har også gjort sig tanker om bæredygtighed i opgaveløsningen.

"Jeg har tænkt meget over min materialeliste. For det gælder om at tænke på de længder af træ, man får, så det passer til det, man skal bruge, så man ikke får for meget spild og ikke skærer for meget fra," fortæller Magnus, der også kunne afslutte sin opgave med ros fra skuemestrene. Magnus begynder efter svendeprøven arbejde ved Store-Hedebyg Entreprise A/S.

BYGNINGSTJENESTEN - BÆREDYGTIGT AFFALD

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

Som en del af den grønne omstilling på EUC Sjælland, hvor skolen arbejder ud fra FNs verdensmål, er der handlet konkret på MÅL 12: Ansvarligt forbrug og produktion.

Ifølge beskrivelsen af verdensmålene kræver mål 12, at vi reducerer vores fodaftryk på naturen ved at ændre den måde, vi producerer og forbruger vores varer og ressourcer på. Det indbefatter også måden, vi bortskaffer giftigt affald og forurenende stoffer, samt at industrier, virksomheder og forbrugere genbruger og reducerer deres affald.

EUC Sjællands sortering og tømning af affald

Bygningstjenesten har siden 2019 indført et digitalt system - en WasteApp, så de i dag bestiller tømning på alle containere efter behov, hvorfor der spares rigtig mange kørsler for tomme eller halvtomme containere.

I øjeblikket er der sortering i følgende affald: Brændbart affald, Træ, Murbrokker, Beton, Blandet affald til sortering, Zink, Aluminium, Rustfrit stål, Jern og metal, Dagrenovationslignende affald, Pap, Papir, Fortrolig papir, Flasker/Glas, Elektronikskrot, Maling, Organisk affald / madaffald, Lyskilder, Gips, Batterier, Kemi intern bortskaffelse via genbrugsstation og ekstern via certificeret virksomhed, Olie; Dansk oliegenbrug.

Flishugger til grønt affald. Vi bruger Aspenbenzin til vores værktøj for miljøet og personalet. (Alkylatbenzin). Følgende tiltag på vej: Hård plast, Blød plast, Pap/plast.

Vi opfordrer alle medarbejdere til at kontakte os, hvis de ser nye ting eller har erfaringer fra andre steder, der kan optimere processerne og gøre driften bedre. Pointen er at alle har et ansvar - og bygningstjenesten vil altid være behjælpelig med at gøre driften god for alle," siger Daniel Bertam Blankholm, Facility Manager på EUC Sjælland.

DEN GRØNNE FRISØR

Lolland-Falsters første og eneste certificerede grønne salon ligger i Nykøbing. Den hedder Zenz organic hairdressing by Kicki Merkel er ejet af Kicki Merkel, og er en franchisesalon.

Salonen udspringer af det grønne frisørkoncept Zenz, der har udviklet sig til en af Danmarks største frisørkæder med franchiseforretninger i Danmark, Norge og Holland og egen bæredygtige hårplejeserie. Konceptet er grundlagt af Anne-Sophie Skjødt Villumsen, der åbnede den første salon i 1999.

Ren luft og kvalitetsprodukter

En frostklar vinterdag med en lys blå himmel står Benjamin Krumschmidt, 22 år frisørelev fra EUC Sjælland, og arbejder i salonen, hvor han er i lære. Benjamin har en kunde i stolen, der har booket tid til reflekser og en klipning.

"For mig var det fantastisk at opdage en grøn frisør og muligheden for at komme i lære her hos Kicki. Jeg kan virkelig mærke, at luften er ren her i salonen," siger Benjamin.

En af de væsentligste elementer i salonen er de miljøvenlige produkter, så kunder undgår potentielt skadelige kemikalier. Produkterne er baseret på naturlige, økologiske og veganske ingredienser som f.eks. koldpresset avocadoolie og oprenset aloe vera.

"Vi får ikke hovedpine af at være her, fordi der ikke er duftstoffer, der hænger tykt i luften. Vi ved, hvad der er i produkterne. Vi passer så meget på vores kunder, som vi kan, os selv og miljøet. Og så er det rart at arbejde med noget, man kan stå inde for," siger Benjamin.

Et bæredygtigt liv

"Det er en positiv opdagelse for mig at opleve salonen her hos Kicki. Det er ikke kun produkterne, vi har fokus på - men en bæredygtig tankegang hele vejen igennem. Det kan f.eks. være, at vi også bruger så lidt vand så muligt og kun vasker, når maskinen er fyldt," fortæller Benjamin, der lige som sine kollegaer har en lidenskab for jobbet og den bæredygtige tanke, der nu også påvirker hans eget liv:

"Personligt har det ændret min egen tankegang. Jeg kan ikke slippe det efter arbejde, hvor jeg selv bruger bæredygtige produkter, tænker over madspild og andre ting der er relateret til miljøet - ja man nærmest kalde det en arbejdsskade," siger han.

**Zenz organic hairdressing
by Kicki Merkel
NYKØBING FALSTER
LANGGADE 7**

<https://zenz.dk/saloner/nykoebing-falster.aspx>

VOXPOP

7 BÆREDYGTIG
ENERGI

12 ANSVARLIG
FORBRUG
OG PRODUKTION

Vi har spurgt medarbejdere og elever på EUC Sjælland om emnet bæredygtighed. Læs her om deres tanker og idéer.

Michael Petersen. Underviser - GF1 elektriker

“Vi har mange overvejelser i vores fag i forhold til bæredygtighed og FN's verdensmål, da vores fag er energibaseret.

Vi arbejder med at finde de energirigtige løsninger. Det gør vi bl.a. ved at arbejde med vindmølleenergi og solcelleopstillinger. Det er metoder, der er med til at optimere energiløsninger. Det er vigtigt, at vi omstiller vores viden i praksis og eleverne arbejder med belysningsinstallationer.

Desuden genbruger vi mange materialer og tænker meget over at formindske vores forbrug. Vores plastikrør til ledninger har to cyklusser i stedet en, og vores underlag til el-installationer genbruger vi 7-8 gange.

Jeg har for nyligt taget kontakt til et el-firma, der skulle lukke. Jeg spurgte, om vi kunne få det, der ellers skulle smides ud. Vi har fået materialer for godt 30.000 kr. Det er splinternye materialer og intet går nu til spilde.

Det er meget vigtigt, at vi som undervisere præger eleverne, og at skolen viser den rigtige vej og de rigtige løsninger. Det er nemlig afgørende, at vi tager det ansvar, og at eleverne ser de rigtige løsninger første gang. På vores næste GF1 skal vi undervise i de 17 Verdensmål.”

VOXPOP

Josephine Jespersen. Elev - bygningsmaler GF2

"Jeg synes den svenske klimaaktivist Greta Thunberg er sej. Hun har gjort noget aktivt for at ændre miljøet. Det at passe på vores klode skulle være den første prioritet, og det der skulle stå over alt andet. For på et tidspunkt slipper jordens ressourcer op.

I mit fag som bygningsmaler tænker man mest over materialevalg. Min mester vælger flere svanemærkede produkter. Og så kigger man også på de koder, der angiver hvor mange kemikalier, der er i malingen, og der vil man jo helst have nogle med færrest i.

I forhold til skolen så er der nogle ting man kan ændre. Vi bruger mange engangsklude som vi smider ud, og der jo mikroplast i. Man må kunne finde en anden løsning på det, hvis man køber nogle andre klude og få nogle tilbud, hvis man køber i større mængder. Vi smider også maling ud efter farveprøver - og det bliver til meget, når vi er 20-30 mennesker. I stedet for at det skal gå til spilde, kunne man tage det med hjem."

VOXPOP

Peter Bergø Rasmussen. Kantineleder Næstved

“Jeg synes, det er super fint, at vi er i gang med at holdningsændre EUC Sjælland. Vi skal passe på vores lille klode, og hvis vi kan gøre nogle små ting i hverdagen, der har en positiv effekt på miljøet, så vi ikke overforbruger, er det en stor gevinst.

Vi tænker i kantinen meget over, hvordan vi agerer i hverdagen. Det handler om en adfærd, der skal ændres. Vi slukker tit ovnen og lader ikke ovnlågerne stå åbne. Før i tiden var ovnene mere tændt i løbet af dagen.

Vi tænker over, hvor meget vand vi bruger i hverdagen, f.eks. når vi renser grøntsager, og lader ikke vandet løbe unødigt. Så har vi bioplastspande, så vi kan affaldssortere.

Når vi køber ind, kigger vi hele tiden efter, om der er nogle varer inden for vores prisramme, der er økologiske, så vælger vi helt sikkert den variant for at have fokus på miljøet. Og mht. vores emballering vil vi meget gerne gå væk fra alle vores plastikprodukter, og bruge produkter der er komposterbare.”

VOXPOP

12 ANSVARLIGT
FORBRUG
OG PRODUKTION

7 BÆREDYGTIG
ENERGI

Ahmed Mahmutovic. Elev - 2.C HTX Næstved

"En af de første uger på HTX arbejdede vi med bæredygtighed i en 50-uge. Det handlede om bæredygtige energiformer. Vi kiggede på fossile brændstoffer som kul og olie, og hvorfor det er dårligt for miljøet. Så skulle vi finde nogle mere bæredygtige og vedvarende energiformer som vind- og solenergi. I vores gruppe havde vi fokus på solceller og skulle skrive en naturvidenskabelig artikel for at formidle vores budskab. Det skulle have været udstillet til Åbent Hus - men det blev desværre aflyst pga. corona.

Det er ikke nyt for mig at arbejde med bæredygtighed, for jeg har haft en del om det i grundskolen. Men jeg fik selvfølgelig skærpet min viden om energikilder. Det var spændende at vide, hvor skadeligt nogle energikilder egentligt er, og hvad der betaler sig bedre og er mere effektivt.

Jeg kan selv bruge min viden til at nedsætte mit eget forbrug og tænke over hvilken energi, jeg bruger. Jeg vil gerne læse videre til elektroingeniør."

